

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Vagy József*

Cím:

Milyen legyen a Vigadó?

Pintér Béla építőművész a tervezés problémáiról nyilatkozik

Magyar Nemzet
(Hely)

1961. júl. 30.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Osztályozás

Tárgy

H

725.81

"1961"

A Magyar Nemzet elmúlt vasárnapi számában Major Máté Kossuth-díjas tanszékvezető egyetemi tanár, építőművész nyilatkozatát közölte a Vigadó helyreállításáról és a Vörösmarty tér kialakításáról. Véleménye újból felélénkítette a Vigadó-vitát. Felkerestük a Középülettervező Vállalatnál Pintér Béla építőművészt és a vele folytatott beszélgetés alapján tájékoztatjuk a közvéleményt a Vigadó időszaki problémáiról.

Pintér Béla hivatali dolgozószobájának falán két tucatnál több vázlatot, rajzot számolok meg, amíg reá várakozom. Mind a Vigadóról készítette, de ezeknél is érdekesebb az a vörösbarna színű plasztilinből készített modell, amely egy nagyobb asztalon nyugszik. A műemléknek nyilvánított Vigadó épülete, hozzákapszódik a ferde, »fűrészfog« tetejű hangversenyterem és egy karcsú, pilléreken nyugvó épület. Hosszasan vizsgálom a három épület kicsinyített makettjét, amelyről annyi szó esik szakmai körökben. *Megvalósul-e ez a hármass komplexum?*

A tanulmányterv

A Középülettervező Vállalat 1959-ben, az ismeretes vita lezárása után kapott megbízást a hármass feladat tanulmánytervének elkészítésére. Pintér építőművész és munkatársai foglalkoztak a 3000 személyt befogadó hangversenyterem, az irodaház és az ebben helyet foglaló zenei intézmények tanulmányozásával. A tanulmányterv elkészült és ezt a Művelődésügyi Minisztérium, mint beruházó, az Építésügyi Minisztérium, mint felügyeleti hatóság jóváhagyta. Ezt követően a Művelődésügyi Minisztérium megbízta a KÖZTI-t a tervfeladat munkálataival. Ezzel az építőművész és munkatársai több mint egy éve foglalkoznak.

Milyen problémák merültek fel a munka kapcsán?

A városrendező mérnökök és más szakemberek részéről felmerült az a kívánság, hogy a Vigadóhoz kapcsolódó hangversenyterem bejárata ne a Vörösmarty tér felől, hanem a Duna-part felől legyen. Ez a kívánság felvetette a Vigadó tér és a betorkolló utcák forgalmi problémájának vizsgálatát. Kitént azonban, hogy ez nem szabad önmagában, a környék, sőt az egész Belváros közúti közlekedésétől kiszakítva kutatni. Az elkövetkező időben döntően hat ki a Belváros, a többi kerület forgalmának felduzzasztására az 1964-ben megnyíló Erzsébet-híd. A Vigadóhoz személygépkocsin, autóbusszon közlekedő utasok száma 2500 körül lesz, ez kétségtelen nagy tömeg, de csak egy része a Belvárosba irányuló forgalomnak. A feladat tehát: rendezni a Belváros forgalmát, amelynek szerves része a Vigadónak és környékének forgalmi növekedése.

A 3000 személyes hangversenyterem létesítéséről is sok vélemény hangzik el. Felmerült: ennyi személyt el lehet-e helyezni kulturált körülmények között? A legújabb elgondolás az, hogy a termet csak 2500 személyre építsék. Az illetékesek számos külföldi fővárosban tanulmányozták ezt a kérdést, mielőtt végleges döntést hoztak volna. A Vigadó műemléki részének helyreállításával kapcsolatban az Építésügyi Minisztérium nemrég kimutatást kért és a benyújtott lista szerint a helyreállítás légköbméterenként kb. 200 forintot tesz ki, ami *alacsony nak mondható*. A műemléki rész a helyreállítás után előcsarnokként szolgál az új hangversenyteremhez, ebben a régi épületben elhelyezhető továbbá a ruhatár, büfé stb. Ez *a megoldás gazdaságosnak, ésszerűnek látszik*.

Vonzó megoldás

— Ellenérvként merül fel: építészetileg helyes megoldás-e a műemléki részt egybekapcsolni az új hangversenyteremmel? Mi a véleménye erről?

— Érzésem szerint helyes. Világviszonylatban speciális esetről van szó, de szerintem,

ha jól oldjuk meg, rendkívül vonzó lesz építészeti, idegenforgalmi szempontból is.

— Helyese-e itt építeni a hangversenytermet? Nincsen-e jobb megoldás?

— A reprezentatív, nagy befogadóképességű hangversenyterem elhelyezése Budapest belterületén *nagyon nehéz*. Példának említem az új Nemzeti Színház helyének keresését, amely több mint 10 év óta nem oldódott meg. Minden nehézség, akadály ellenére *ezt tartom a legalkalmasabb helynek az új hangversenyterem számára*. A terem különben kongresszusok, nemzetközi reprezentatív találkozók számára is kiválóan alkalmas. Ehhez el kell még mondanom, hogy a hangversenyterem tömege *jóval kisebb lesz, mint eredetileg szó volt róla*. Sok *»kubaturát«* sikerült már eddig is megtakarítanom és ez lényegesen csökkenti az építési költséget is.

Területengedmény

— Az autótulajdonosok örülnek, hogy a Haas-palota lebontásával parkírozó helyet kaptak a Belvárosban. A tér előnyére bővült. *»Látványosan jót tesz a térnek a bővítés«* — alapította meg Major Máté professzor vasárnapi nyilatkozatában. Mi a véleménye erről?

— A Vigadó építése és a Vörösmarty tér bővítése *két dolog*. Tehetünk-e engedményt a Vigadó terhére a bővítéshez? Szerintem nem. A Vörösmarty téren jelenleg, Kotsis Endre építőművész épületét (most az IBUSZ és a MALEV székháza), valamint Hild József eredetileg nagyon szép, de nagyon elrontott Gerbeaud-épületét leszámitva, *jelentéktelen épületek vannak*. Ha a teret nagyobbí-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszályozás		Tárgy	
		725.81	
100		"1961"	
Személy		Helyszám	
Szerző: <i>Vig István</i>		(Köt. v. füz.) (Oldal)	
Cím: <i>Milyen legyen a Vigadó?</i>		(Idő)	
Forrás: <i>Magyar Nemzet</i>		1961. júl. 30.	
(Hely)			

tani kívánják, nem lenne helyes, ha a Vigadóhoz tartozó területtől vennének el. A *térbővítés nem is szerepel napirenden*. Ha sorra kerül, akkor például nyugodt lelkiismerettel szanálható a Vörösmarty tér és Váci utca sarkán (Váci utca 2.) levő szürke »massza«-tömb.

A Vörösmarty téri irodaház létesítése is vita-alany. *Kotsis Iván* professzor szerint *véték lenne, ha a Haas-palota helyére nem kerülne modern irodaház*. E korszerű épület révén az »álmos« tér megélné. Az irodaház Deák Ferenc utcai sarkára kerülne egy zeneműkereskedés, a Vigadó utcai sarkokra a hangverseny elővételi pénztár.

Pintér Béla építőművész lelkesen magyaráz, többször hangsúlyozza: a Vigadó, a hangversenyterem és az irodaház tervfeladatának elkészítése *szerves egészet képez, a tervezés szívügye, életének legszebb feladata*.

— Az irodaházzal olyan építész csatlakoznék a hangversenyteremhez és a műemléki részhez, amely *méltóan képviselné korunk építészét és éppolyan haladó lenne, mint Feszty Frigyes remeke a maga korában*.

— A hangversenyterem Vörösmarty tér felőli része egy-magában lapos lenne, ha nem kerülne ide az irodaépület. Csak példaként említem a sidney-i hangversenyterem esetét. Jörn Utzon dán építőművész tervét fogadta el kivétel nélkül a bírálóbizottság a nemzetközi pályázaton. A dán építész a lapos épületen úgy segített, hogy *ügynevezett plasztikus ernyőket tett a terem fölé, de ez hallatlanul nagy összegbe kerülhet*

Még egy érdekes adatot tudunk meg a hangversenyteremről. *»Kiszalad« egészen a Vörösmarty térig és az irodaház nagy »hidja« felől látható lesz, de a sima falfelületre monumentális, 11 méter magas képzőművészeti alkotást javasol.*

Hol épüljön garázs

Újabb kérdést teszünk fel: *egysek szeretnének a Vigadó hangversenyterme alá autógarázst helyezni*.

— Elgondolásom szerint a hangversenyterem földszinti részén 2000 embert lehet elhelyezni, az emeleten 500-at. A földszinti rész a Vörösmarty tér felé lejt, vagyis *az emberek a »pincébe járnak« majd. En-*

nek az az előnye, hogy a nézőknek *nem kell lépcsőzniük, ami lényeges szempont*. Az ilyen kialakítás nem teszi lehetővé, hogy oda garázs kerüljön. Az autók zúgása, a kopácsolás megszüntetése olyan hő-, hangszigetelési, továbbá tűzbiztonsági többletkiadást okozna, ami nem érné meg.

Ez a véleménye az építőművészek és hallgassunk meg közlekedési szakértőt. — A szomszédban, a Türr István utcában, a *volt Vadászkiút Szálloda telkén jelenleg egy minisztériumi garázs működik*. Itt kellő hely áll rendelkezésre a sokat vitatott belvárosi nagy garázs létesítésére. Ha valaki előteremt a *gépkocsinkénti 50 000 forintos beruházási összeget*, Budapest legkorszerűbb, emeletes garázsát lehet itt felépíteni. A garázsok helyének kiválasztását közlekedési tervező mérnökökre kell bízniuk a beruházóknak.

Major Máté professzor a műemléki épület mellé *»élére állított hasáb-épületet«* javasol a tűzfal-felület eltüntetésére.

— Véleményem szerint ez az épület csak szélsőfolyosós megoldású lehetne, amely *sokkal gazdaságosabb a középfolysósnál, amely tudvalevően két oldalról kapja a napfényt*. Szerintem az előbbi épület letakarná a Vigadót, *kulissza lenne*. A tűzfal egy része a helyreállítás és a hangversenyterem építése során eltűnik, *épitészeti teljesen rendbe hozzák*.

Befejezésül megkérdeztük az építőművészt: *mi a véleménye a vitáról, a tervezésről?*

— A tervező vállalatokat sokszor bírálja a közvélemény azért, mert drágán terveznek, *a tervek sok pénzbe kerülnek*. Mindez igaz, de *az is tény*, hogy ennek fő oka a helytelen »beruházási« szemléletünk. A folytonos változtatás azt jelenti, hogy az eddig elkészített terveket, amelyek *tetemes költségeket emésztettek fel, félre kell tenni, többé nem használhatók*. A beruházók újabb igényei, újabb javaslatai, az eddigi beruházási módszerek hátráltatják a tervezés ütemes munkáját, a tervező vállalatoknak *újabb munkát adnak és elhúzzák a mű tető alá kerülését*. A Vigadó esetében azt mondhatom: *mielőbb nyugvópontra kell jutniuk a vitáknak*.

Vig István